המלך והבישוף

הסיפור המשעשע הזה מקורו בבלדה, שיר עממי שהושר על ידי זמרים נודדים בימי ביניים.
הוא מופיע לראשונה בדפוס במאה השש-עשרה, אך כאן הוא מתורגם מנוסח חדיש יותר, שנכלל בספר משנת 1883 יחד עם סיפורים אחרים.
מקורו בריב בין מלך אנגליה ג'ון הראשון (1166 – 1216) והבישוף של קנטרברי.

מנהג החידות מהסוג שעליהן מבוסס הסיפור, היה מקובל מאוד בחברה של ימי הביניים.

המלך

והבישוף

אספר לכם סיפור עתיק, על מלך ג'ון, איש אכזר, ששלט באנגליה בימים במאה השלוש-עשרה, ועל בישוף, איש הקתדרלה בקנטרברי, החשובה בכנסיות של אנגליה.

לבישוף היה רכוש רב, קיבל מתנות רבות מהכפריים וחי ברווחה. למלך סיפרו על מסיבות למאה אנשים שערך הבישוף, על בגדי קטיפה המפוארים שלו ועל

עושרו של הבישוף הרגיז את מלך ג'ון
והוא קרא לבישוף לבוא אליו ללונדון.

"שמע-נא, אומרים לי שאתה חי הרבה
יותר טוב ממני" אמר לו המלך
"ושעושרך מגיע מהכספים ששייכים
לממלכה. בכך אני רואה בגידה במלוכה
ובשלטון שלי!"

"לא מלכי, כל מה שאני מוציא זה רכוש שלי
בלבד. אנא אל לך לחשוד בי, כי אני איש ישר!"

"יתכן כומר, ובכל זאת החלטתי
שאצווה להוציא אותך להורג,
אלא אם תשיב לי נאמנה על
שלוש שאלות שלי.
ותחשוב היטב, כי ראשך בסכנה

"ושאלתי הראשונה
היא" המשיך המלך
"תגיד לי, כפי שאני
עכשיו, עם כתר הזהב
על ראשי, מה בדיוק
אני שווה בכסף."

"ואחר כך תגיד לי כמה
זמן ייקח לי לרכב סביב
העולם."

"והשאלה השלישית
היא, אמור לי במדויק,
מה אני חושב כעת."

"הו! אלה שאלות קשות
אדוני. לא אוכל להשיב לך
עליהן מיד. אך אם תיתן לי
זמן של שלושה שבועות,
אני מבטיח לתת לך
תשובות עליהן."

"אתן לך זמן של שלושה
שבועות, אך זה הזמן
הארוך ביותר שיש לך
לחיות. כי אם לא תשיב לי
על שלושת השאלות שלי,
ראשך ייפול וכל רכושך
יעבור אלי!"

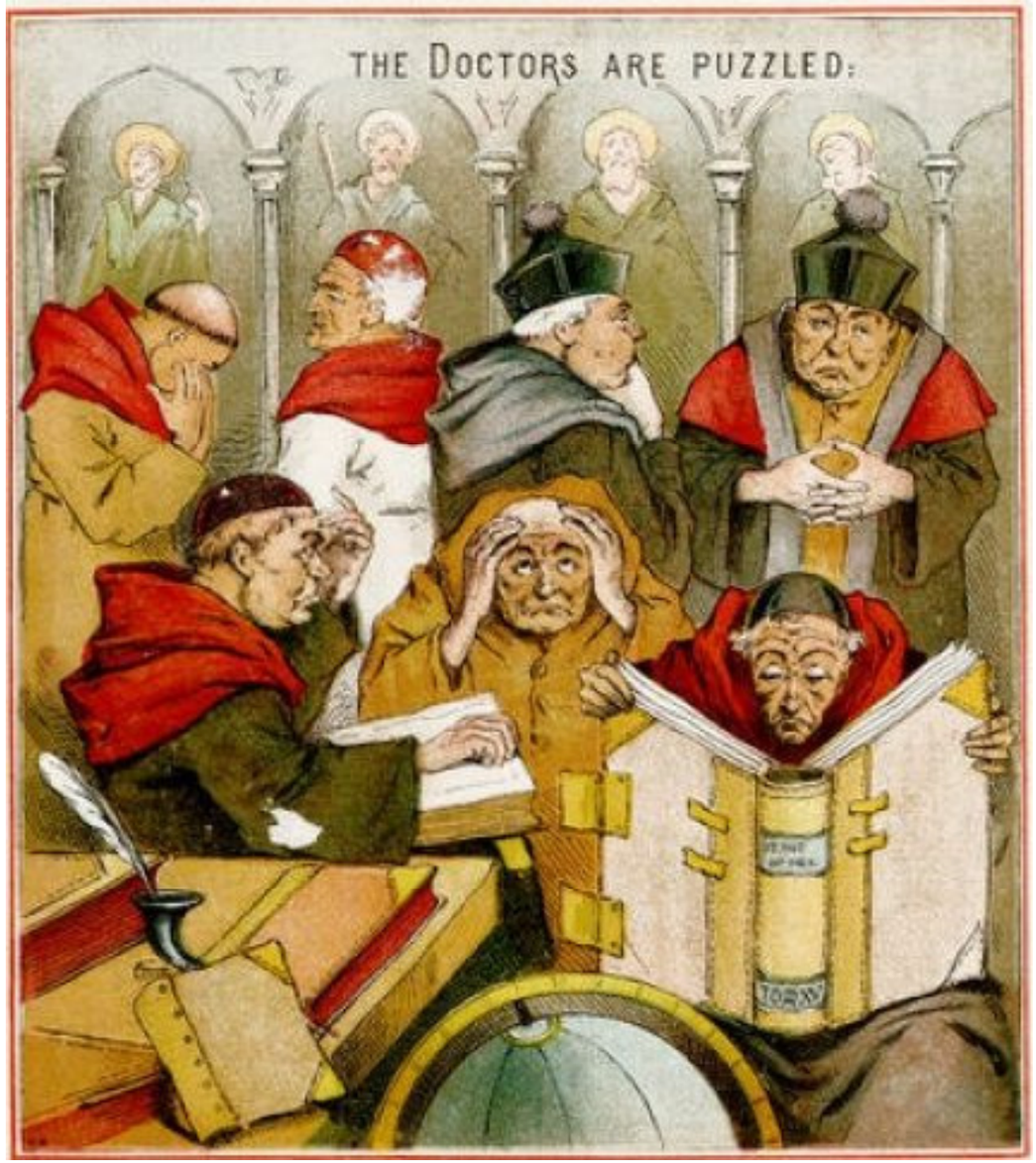

הבישוף נבהל מאוד ומיד יצא לדרך כדי לחפש עצה מחכמים. הוא שאל באוניברסיטאות, באוקספורד ובקמברידג', אך לא מצא אף דוקטור חכם, שבידע שלו יוכל לעזור לענות לשאלות המלך.

מיואש התחיל הבישוף לחזור הביתה, לקנטרברי,
ושם פגש בדרך רועה עני. זה בירך אותו ושאל
"איזה בשורות אתה מביא לנו מהמלך ג'ון הטוב?"

"בשורות רעות, רועה" ענה הבישוף "לא נשארו לי כבר
ימים רבים לחיות. המלך רוצה תשובות לשלוש שאלות
ואם לא אענה, יכרות את ראשי!"

"תחילה הוא דורש שאעריך בדיוק כמה הוא שווה בכסף.

שנית, עלי להגיד לו ללא ספק כמה זמן ייקח לו לנסוע סביב העולם.

והשאלה השלישית היא, לומר לו מה הוא חושב, כשאני מולו."

"תתעודד, אדוני הבישוף" ענה הרועה "האם לא שמעת שאיש בור יוכל פעם לתת עצה חכמה גם למלומד. תן לי את סוסך, את משרתיך ואת הציוד ובגדים שלך, ואני אסע ללונדון לפתור את בעייתך. לא, אל תחמיר פנים, כי כבר אמרו לי שאני דומה לך לא במעט, ואם אלבש את בגדיך, לא יבדיל בינינו איש בכל לונדון."

"תקבל את הסוסים ואת המשרתים שלי" ענה הבישוף "עם כל הציוד המפואר, השרביט ומצנפת השרד שלי, ותראה מתאים להופיע לא רק לפני המלך, אבל אפילו לפני האפיפיור."

וכך נסע הרועה ללונדון אל המלך ג'ון.

"ברוך הבא, מר בישוף" אמר המלך "יפה שחזרת בזמן. אם עכשיו לא תענה לשאלותיי, תמסור את הנפש שלך לבורא. כעת, כפי שאתה רואה אותי, בין כל אנשי החצר שלי, עם כתר זהב לראשי, אמור בדיוק, עד הפרוטה האחרונה, כמה אני שווה?"

"את יוסף, בעל החלומות, אדוני המלך, מכרו אחיו לישמעאלים תמורת עשרים פרוטות כסף.
לא אחמיא לך ולא אעריך את שוויך לזה של יוסף, אך אין ערכך נמוך ביותר מפרוטה אחת.
על כן השווי שלך הוא תשע-עשרה פרוטות כסף."

צחק המלך ואמר "תשובה טובה, למרות שמעולם לא חשבתי שאני שווה כה מעט. ועכשיו, אמור כמה זמן ייקח לי לנסוע סביב העולם כולו?"

"עליך לקום עם השמש, אדוני המלך, ולרכב יחד אתה עד למחרת בבוקר כשהיא עולה שוב. וכך תקיף את העולם בעשרים וארבע שעות."

שוב צחק המלך ואמר "לא חשבתי שניתן לעשות זאת כל כך מהר. אבל אל תשכח את שאלתי השלישית ואמור מיד מה אני חושב כעת."

"זה פשוט, אדוני המלך, ועם כל הכבוד, הנך חושב שאני הוא הבישוף מקנטרברי, אבל אני בסך הכל רועה עני ובור, ובאתי לבקש מחילה לשנינו, לבישוף ולי."
צחק המלך ונשבע בכל הקדוש לו "איש חכם אתה. אעשה ממך מיד בישוף במקומו."
"אל תמהר, אדוני, ואל תטיל עלי שררה כזו, כי בור אני, ולא אדע קרוא וכתוב בכלל."

"אם כך, תקבל ארבע נובלים זהב בשבוע על התעלול
שערכת לי. לך עכשיו הביתה, וכשתגיע לקנטרברי
מסור לבישוף שקיבל מחילה מהמלך ג'ון הטוב!"